Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Statystyka i demografia historyczna, PG_00205443						
Kierunek studiów	Historia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	niestacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	1		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS	3.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	zaliczenie			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii -> Zakład Historii Gdańska, Pomorza i Regionu Nadbałtyckiego						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Radosław Kubus					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Radosław Kubus					
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	20.0	0.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		2.0	53.0		75
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z praktycznym wymiarem społecznych badań ilościowych. Stworzenie podstaw do krytycznej refleksji nad przydatnością narzędzi badawczych i danych uzyskanych w wyniku ich zastosowania						

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[HISTMU2_W05] Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zasad, metod i narzędzi krytyki, analizy oraz interpretacji różnorodnych źródeł wykorzystywanych w badaniach historycznych.	Student potrafi krytycznie ocenić jakość i wiarygodność danych historycznych oraz źródeł, z których pochodzą i umiejętnie doszacować uzyskany w oparciu o te dane wynik statystyczny	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[HISTMU2_W02] Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o metodach i problemach badawczych wybranych dziedzin historii, takich jak historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, regionu, rodziny, gender history itp.	Student posiada pogłębioną wiedzę o metodach i problemach badań z zakresu statystyki i demografii historycznej oraz umie zastosować te metody w analizie historycznej	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[HISTMU2_U01] Posiada umiejętności badawcze w zakresie nauk historycznych pozwalające samodzielnie, krytycznie oraz twórczo rozwiązywać złożone i nietypowe problemy badawcze	Student potrafi łączyć wiedzę z zakresu statystyki i demografii z innymi dziedzinami historii, takimi jak historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultura, regionu, rodziny, gender history, itp., aby uzyskać pełniejszy obraz analizowanego problemu historycznego	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[HISTMU2_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	student jest gotów do samodzielnego poszerzania wiedzy	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[HISTMU2_U02] Dobiera i krytycznie ocenia metody i narzędzia badawcze właściwe dla wybranej dziedziny historii, pozwalające na rozwiązywanie różnorodnych zadań i problemów w pracy historyka i w zakresie wybranej specjalności	Student zna podstawowe pojęcia i metody statystyczne stosowane w badaniach historycznych, takie jak analiza danych, próbkowanie, korelacja, ekstrapolacja i interpolacja.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu

Źródła do badań statystyczno-historycznych. Trudności i korzyści wynikające z korzystania ze źródeł statystycznych w historii. Szacowanie statystyczne;

Źródła statystyki demograficznej od XVI do początku XIX wieku (spisy państwowe, źródła skarbowe, spisy kościelne);

Preferencje w wyborze metod statystycznych. Opracowanie materiału statystycznego;

Miary tendencji centralnej średnie klasyczne i pozycyjne;

Miary rozproszenia i miary asymetrii;

Rodzaje szeregów chronologicznych; przyrost absolutny i względny, indeksy dynamiki;

Wyrównywanie szeregów chronologicznych, wyodrębnianie wahań sezonowych, wyodrębnianie trendu;

Analiza współzależności zjawisk (wskaźnik struktury, wskaźnik natężenia);

Metody badań stanu i ruchu naturalnego ludności (struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego, metoda rekonstrukcji rodzin);

Stosunki ludnościowe (gęstość zaludnienia, proces urbanizacji, ruch naturalny ludności).

Wymagania wstępne i dodatkowe

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Kolokwium praktyczne	51.0%	40.0%
Kolokwium teoretyczne	51.0%	40.0%
Prezentacja	51.0%	10.0%
Aktywność na zajęciach	51.0%	10.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Wstęp do demografii staropolskiej, IH PAN, Warszawa 1976; Podstawy statystyki. Podręcznik dla humanistów, Oficyna Wydawnicza "Mówią Wieki", Warszawa 2005; Demografia Rzeczpospolitej przedrozbiorowej, DiG, Warszawa 2009.
	Uzupełniająca lista lektur	Metodologia historii, PWN, Warszawa 1984; Problemy i metody historii gospodarczej, PWN, Warszawa 1983; Przemiany demograficzne w Gdańsku w latach 16011846 w świetle tabel ruchu naturalnego, UG, Gdańsk 1995; Przemiany struktur demograficznych w Toruniu w XIX i na początku XX wieku, Adam Marszałek, Toruń 2012; Rodzina w XVIII-wiecznej Warszawie, IHF UW, Białystok 1991.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Wskaż niebezpieczeństwa związane z wykorzystaniem dawnych spisów państwowych w badaniach statystycznych. Przedstaw trudności wynikające z korzystania ze źródeł statystycznych. Scharakteryzuj informacje jakie zawierają staropolskie księgi metrykalne chrztów, ślubów i pogrzebów, a także zaproponuj sformułuj problemy badawcze, które można podjąć w oparciu o tego typu źródła.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.